



LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Jo Ekscelencijai Lietuvos Respublikos
Prezidentui Valdui Adamkui

2006-08-31

Nr. 4-1-3077

S. Daukanto a. 3, 01021 Vilnius

I

Nr.

**DĖL ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖS ĮSIGIJIMO LAIKINOJO ĮSTATYMO IR
ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖS ĮSIGIJIMO LAIKINOJO ĮSTATYMO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. X-762**

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (Žin., 2002, Nr. 57-2297) 8 straipsnio nuostatomis, Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcijos komisijos 2005 m. rugsėjo 14 d. prašymu atliko Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XP-651 ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XP-385 antikorpacinį vertinimą. Kadangi minėtais įstatymų projektais buvo siūloma panaikinti apribojimus dėl žemės ūkio paskirties žemės perleidimo kitiems asmenims bei pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimo asmenims, įsigijusiems valstybinę žemės ūkio paskirties žemę lengvatinėmis sąlygomis, o tai, Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, sudarytų sąlygas korupcijai, atliktas minėtų teisės aktų projektų antikorpacinis įvertinimas buvo pateiktas Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcijos komisijai (2005 m. lapkričio 7 d. rašto kopija pridedama). Šis vertinimas buvo svarstytas Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komiteto bei Lietuvos Respublikos Seimo valdybos posėdžiuose. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Seimo valdybos posėdžio metu buvo pritarta Specialiųjų tyrimų tarnybos pastaboms (nepritarė tik įstatymų projektų rengėjai ir Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komiteto atstovas) ir priimtas sprendimas kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu išaiškinti, ar disponavimo žemės ūkio paskirties žeme apribojimai asmenims, iš valstybės įsigijusiems žemės ūkio paskirties žemę lengvatinėmis sąlygomis pagal Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinąjį įstatymą (Žin., 2003, Nr. 15-600; 2004, Nr. 124-4490), neprieštaruja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Seimas dėl minėto išaiškinimo nesikreipė į Lietuvos Respublikos Konstitucinę Teismą ir Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos 2006 m. liepos 13 d. rytinio nenumatyto plenarinio posėdžio metu, ypatingos skubos tvarka, priėmė Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo ir Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo pakeitimo įstatymo pakeitimo įstatymą Nr. X-762 (Žin., 2006, Nr. 82-3259). Šio įstatymo trečio skirsnio 1 straipsnio 2 dalimi asmenys, pasinaudoję pirmumo teise įsigyjant iki 300 ha valstybinės žemės ūkio paskirties žemę už kainą, apskaičiuotą pagal Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą (Žin., 1999, Nr. 52-1672), gali ją perleisti kitiems asmenims iš karto nuo šios žemės įsigijimo momento.


Nors minėtų apribojimų panaikinimas neturės esminės įtakos Lietuvos žemės ūkio plėtrai ir galimybėms pasinaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų teikiama parama ūkininkams, tačiau gali paskatinti lengvatinėmis sąlygomis (pirmumo teise) įsigytos valstybinės žemės ūkio paskirties žemės perpardavinėjimą, turint tikslą gauti pajamas ne iš žemės ūkio veiklos, o iš žemės pirkimo (įsigijimo iš valstybės) ir pardavimo (perleidimo kitiems asmenims) kainų skirtumo, todėl tikėtina, kad žemės ūkio paskirties žemė bus perleidžiama už kainą, viršijančią tokios žemės įsigijimo iš valstybės kainą. Be to, svarstyтина, ar žemės perleidimo kainos didėjimui įtakos neturės aplinkybė, kad tokiu būdu įsigytai žemei nebus taikomi pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimo apribojimai – iš įstatymo nuostatų neaišku, ar pasinaudojus pirmumo teise įsigytą žemę perleidžiant kitiems asmenims šiai žemei ir toliau bus taikomas pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimo apribojimas.

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, asmenims, kuriems valstybė suteikia teisę lengvatinėmis sąlygomis įsigyti specifinės paskirties objektus, gali būti taikomi valstybės nustatyti apribojimai, kadangi Lietuvos Respublikos Seimo 2006 m. liepos 13 d. Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo ir Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo pakeitimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. X-762 1 straipsnyje valstybinė žemės ūkio paskirties žemė įvardijama kaip Lietuvos nacionalinis turtas.

PRIDEDAMA. 2 lapai.

Pagarbiai,

Direktorius



Povilas Malakauskas

Žilvinas Klimka, (8~5) 266 3404

Gintas Kerbelis, (8~5) 266 3294



Kopij

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos Seimo
Antikorupcijos komisijai
2005-11-07 Nr. 4-1-3886
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Į 2005-09-14 Nr. 114-S-297

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ ANTIKORUPCINIO VERTINIMO

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (Žin, 2002, Nr. 57-2297) 8 straipsnio nuostatomis, atliko Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XP-651 ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio papildymo įstatymo Nr. XP-385 antikorupcinį vertinimą.

Lietuvos Respublikos Seime yra įregistruoti du įstatymo projektai dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo (Nr. XP-651) ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio papildymo (Nr. XP-385). 2005 m. spalio 12 d. Seimo Kaimo reikalų komitetas (pagrindinis komitetas) pateikė išvadą Nr. 25(30)¹ dėl įstatymo projekto Nr. XP-385, kurioje pritarė 2005 m. gegužės 12 d. pateiktiems Seimo nario A. Endzino pasiūlymams ir priėmė sprendimą Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio papildymo įstatymo projektą Nr. XP-385 prijungti prie Vyriausybės pateikto Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XP-651.

Pažymėtina, kad teikiant Seimui Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XP-651 ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio papildymo įstatymo projektą Nr. XP-385 įstatymų projektų aiškinamuosiuose raštuose nėra nurodyta, kokią įtaką įstatymas turės kriminologinei situacijai ir korupcijai, nors tai būtina sąlyga aiškinamojo rašto turiniui, numatyta Seimo statuto 135 straipsnyje.

Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad, pripažinus negaliojančia Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio 6 dalį, atsižvelgiant į Seimo nario

Tikra žurnalistė

A. Endzino siūlymą, būtų panaikintos sąlygos, ribojančios disponavimą įsigyta valstybine žemės ūkio paskirties žeme, kuriai įsigyti yra sudarytos išimtinės sąlygos asmenims, turintiems pirmumo teisę įsigyti valstybinę žemės ūkio paskirties žemę ne konkurso tvarka (be aukciono) už vidutinę žemės ūkio paskirties žemės kainą (kuri nustatoma pagal verčių žemėlapius). Taigi asmenys, pasinaudoję pirmumo teise, galės nevaržomai disponuoti lengvatinėmis sąlygomis iš valstybės įsigyta žemės ūkio paskirties žeme ir be apribojimų perleisti ją fiziniams ar juridiniams asmenims (esama rinkos kaina), naudoti ne pagal paskirtį ar vykdyti pagrindinės tikslinės žemės ūkio paskirties žemės keitimo procedūras nuo jos įsigijimo dienos. Taip pat valstybė praras teisę atpirkti žemės ūkio paskirties žemę, kuri buvo įsigyta iš valstybės pasinaudojus įstatymo suteikta pirmumo teise, jei įgijėjas ją naudoja ne pagal paskirtį.

Kadangi minėtų įstatymų projektuose įtvirtintos nuostatos panaikintų apribojimus asmenims, kuriems buvo suteikta pirmumo teisė, įsigyjant ir disponuojant valstybine žemės ūkio paskirties žeme, ribojant kitų potencialių rinkos dalyvių dalyvavimą pirkimo ir pardavimo procese, manytume, kad minėti įstatymų projektai sudaro sąlygas pasireikšti korupcijai bei piktnaudžiavimams ir iškreipia valstybinės žemės ūkio paskirties žemės rinką. Taip pat manytume, kad asmenims, kuriems valstybė suteikia teisę įsigyti lengvatinėmis sąlygomis specifinės paskirties objektus, gali būti taikomi valstybės nustatyti apribojimai, kadangi valstybinė žemės ūkio paskirties žemė keičiamo įstatymo 1 straipsnyje įvardijama kaip Lietuvos nacionalinis turtas.

Pagarbiai,

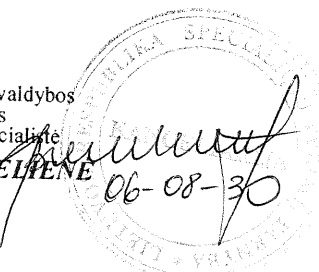
Direktorius



Povilas Malakauskas

Pitra

Administravimo valdybos
Bendrojo skyriaus
Kanceliarijos specialiste
Jolanta BUČELIENE



Bendrojo skyriaus
Kanceliarijos stilistė
Jolanta DUNDERIENE

Administravimo valdybos
viršininko pavaduotoja
Gražina IMBRASIENĖ

G. Imbrasienė
2005-11-04

Žilvinas Klimka, (8-5) 266 3404

[Signature]
2005-11-04

Aida Raudonė

[Signature]
2005-11-04

Teisės skyriaus
viršininkas
Aurimas MIŠKINIS

[Signature]
2005-11-03



LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos Seimo
Pirmininkui Viktorui Muntianui

2006-08-31

Nr. 4-1-3077

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

I

Nr.

**DĖL ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖS ĮSIGIJIMO LAIKINOJO ĮSTATYMO IR
ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖS ĮSIGIJIMO LAIKINOJO ĮSTATYMO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. X-762**

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (Žin., 2002, Nr. 57-2297) 8 straipsnio nuostatomis, Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcijos komisijos 2005 m. rugsėjo 14 d. prašymu atliko Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XP-651 ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XP-385 antikorupcinį vertinimą. Kadangi minėtais įstatymų projektais buvo siūloma panaikinti apribojimus dėl žemės ūkio paskirties žemės perleidimo kitiems asmenims bei pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimo asmenims, įsigijusiems valstybinę žemės ūkio paskirties žemę lengvatinėmis sąlygomis, o tai, Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, sudarytų sąlygas korupcijai, atliktas minėtų teisės aktų projektų antikorupcinis įvertinimas buvo pateiktas Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcijos komisijai (2005 m. lapkričio 7 d. rašto kopija pridedama). Šis vertinimas buvo svarstytas Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komiteto bei Lietuvos Respublikos Seimo valdybos posėdžiuose. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Seimo valdybos posėdžio metu buvo pritarta Specialiųjų tyrimų tarnybos pastaboms (nepritarė tik įstatymų projektų rengėjai ir Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komiteto atstovas) ir priimtas sprendimas kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu išaiškinti, ar disponavimo žemės ūkio paskirties žeme apribojimai asmenims, iš valstybės įsigijusiems žemės ūkio paskirties žemę lengvatinėmis sąlygomis pagal Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinąjį įstatymą (Žin., 2003, Nr. 15-600; 2004, Nr. 124-4490), neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Seimas dėl minėto išaiškinimo nesikreipė į Lietuvos Respublikos Konstitucinę Teismą ir Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos 2006 m. liepos 13 d. rytinio nenumatyto plenarinio posėdžio metu, ypatingos skubos tvarka, priėmė Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo ir Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo pakeitimo įstatymo pakeitimo įstatymą Nr. X-762 (Žin., 2006, Nr. 82-3259). Šio įstatymo trečio skirsnio 1 straipsnio 2 dalimi asmenys, pasinaudoję pirmumo teise įsigyjant iki 300 ha valstybinės žemės ūkio paskirties žemę už kainą, apskaičiuotą pagal Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą (Žin., 1999, Nr. 52-1672), gali ją perleisti kitiems asmenims iš karto nuo šios žemės įsigijimo momento.

Nors minėtų apribojimų panaikinimas neturės esminės įtakos Lietuvos žemės ūkio plėtrai ir galimybėms pasinaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų teikiama parama ūkininkams, tačiau gali paskatinti lengvatinėmis sąlygomis (pirmumo teise) įsigytos valstybinės žemės ūkio paskirties žemės perpardavinėjimą, turint tikslą gauti pajamas ne iš žemės ūkio veiklos, o iš žemės pirkimo (įsigijimo iš valstybės) ir pardavimo (perleidimo kitiems asmenims) kainų skirtumo, todėl tikėtina, kad žemės ūkio paskirties žemė bus perleidžiama už kainą, viršijančią tokios žemės įsigijimo iš valstybės kainą. Be to, svarstyтина, ar žemės perleidimo kainos didėjimui įtakos neturės aplinkybė, kad tokiu būdu įsigytai žemei nebus taikomi pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimo apribojimai – iš įstatymo nuostatų neaišku, ar pasinaudojus pirmumo teise įsigytą žemę perleidžiant kitiems asmenims šiai žemei ir toliau bus taikomas pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimo apribojimas.

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, asmenims, kuriems valstybė suteikia teisę lengvatinėmis sąlygomis įsigyti specifinės paskirties objektus, gali būti taikomi valstybės nustatyti apribojimai, kadangi Lietuvos Respublikos Seimo 2006 m. liepos 13 d. Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo ir Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo pakeitimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. X-762 1 straipsnyje valstybinė žemės ūkio paskirties žemė įvardijama kaip Lietuvos nacionalinis turtas.

PRIDEDAMA. 2 lapai.

Pagarbiai,

Direktorius



Povilas Malakauskas

Žilvinas Klimka, (8~5) 266 3404

Gintas Kerbelis, (8~5) 266 3294



LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcijos komisijai 2005-11-07 Nr. 4-1-3886
 Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Į 2005-09-14 Nr. 114-S-297

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ ANTIKORUPCINIO VERTINIMO

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (Žin, 2002, Nr. 57-2297) 8 straipsnio nuostatomis, atliko Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XP-651 ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio papildymo įstatymo Nr. XP-385 antikorupcinį vertinimą.

Lietuvos Respublikos Seime yra įregistruoti du įstatymo projektai dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo (Nr. XP-651) ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio papildymo (Nr. XP-385). 2005 m. spalio 12 d. Seimo Kaimo reikalų komitetas (pagrindinis komitetas) pateikė išvadą Nr. 25(30)¹ dėl įstatymo projekto Nr. XP-385, kurioje pritarė 2005 m. gegužės 12 d. pateiktiems Seimo nario A. Endzino pasiūlymams ir priėmė sprendimą Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio papildymo įstatymo projektą Nr. XP-385 prijungti prie Vyriausybės pateikto Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XP-651.

Pažymėtina, kad teikiant Seimui Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XP-651 ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio papildymo įstatymo projektą Nr. XP-385 įstatymų projektų aiškinamuosiuose raštuose nėra nurodyta, kokią įtaką įstatymas turės kriminologinei situacijai ir korupcijai, nors tai būtina sąlyga aiškinamojo rašto turiniui, numatyta Seimo statuto 135 straipsnyje.

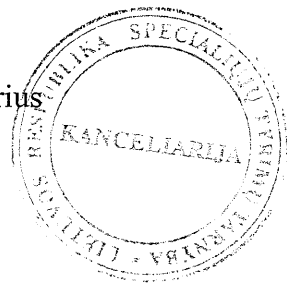
Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad, pripažinus negaliojančia Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 5 straipsnio 6 dalį, atsižvelgiant į Seimo nario

A. Endzino siūlymą, būtų panaikintos sąlygos, ribojančios disponavimą įsigyta valstybine žemės ūkio paskirties žeme, kuriai įsigyti yra sudarytos išimtinės sąlygos asmenims, turintiems pirmumo teisę įsigyti valstybinę žemės ūkio paskirties žemę ne konkurso tvarka (be aukciono) už vidutinę žemės ūkio paskirties žemės kainą (kuri nustatoma pagal verčių žemėlapius). Taigi asmenys, pasinaudoję pirmumo teise, galės nevaržomai disponuoti lengvatinėmis sąlygomis iš valstybės įsigyta žemės ūkio paskirties žeme ir be apribojimų perleisti ją fiziniams ar juridiniams asmenims (esama rinkos kaina), naudoti ne pagal paskirtį ar vykdyti pagrindinės tikslinės žemės ūkio paskirties žemės keitimo procedūras nuo jos įsigijimo dienos. Taip pat valstybė praras teisę atpirkti žemės ūkio paskirties žemę, kuri buvo įsigyta iš valstybės pasinaudojus įstatymo suteikta pirmumo teise, jei įgijėjas ją naudoja ne pagal paskirtį.

Kadangi minėtų įstatymų projektuose įtvirtintos nuostatos panaikintų apribojimus asmenims, kuriems buvo suteikta pirmumo teisė, įsigyjant ir disponuojant valstybine žemės ūkio paskirties žeme, ribojant kitų potencialių rinkos dalyvių dalyvavimą pirkimo ir pardavimo procese, manytume, kad minėti įstatymų projektai sudaro sąlygas pasireikšti korupcijai bei piktnaudžiavimams ir iškreipia valstybinės žemės ūkio paskirties žemės rinką. Taip pat manytume, kad asmenims, kuriems valstybė suteikia teisę įsigyti lengvatinėmis sąlygomis specifinės paskirties objektus, gali būti taikomi valstybės nustatyti apribojimai, kadangi valstybinė žemės ūkio paskirties žemė keičiamo įstatymo 1 straipsnyje įvardijama kaip Lietuvos nacionalinis turtas.

Pagarbiai,

Direktorius



Tikra
 Administravimo valdybos
 Bendrojo skyriaus
 Kanceliarijos specialistė
 Jolanta BUČELIENE 06-08-70
 Povilas Malakauskas

Administravimo valdybos
 viršininko pavaduotoja
 Gražina IMBRASIENĖ

2005-11-04

Žilvinas Klimka, (8-5) 266 3404

Bendrojo skyriaus
 Kanceliarijos stilistė

Ilma DUNDERIENE

2005-11-04

Aida Raudonė

2005-11-04

Teisės skyriaus
 viršininkas

Aurimas MIŠKINIS

2005-11-04

2005-11-03